

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več ko trikrat . . . 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Shod v Kamniku.

V nedeljo, dne 22. novembra se je vršil v Kamniku občni zbor »Kmetске Zveze« za kamniško dekanijo. To je bil res sijajen zbor, katerega se je udeležilo nad 200 oseb. Prišli so zastopniki skoro iz vseh občin v okolici. »Kmetска Zveza«, kateri predseduje gospod Valentin Benkovič, je takoj v prvem letu razvila lepo delovanje. Priredila je osem shodov, na katerih se je razpravljalo o vprašanjih kmetскеga stanu. »Kmetска Zveza« je skrbela zlasti za povzdigo živinoreje. Podpirala je misel, da se ustanovi živinorejska zadruga, katera je bila res pred kratkim ustanovljena. Da povzdigne prsičorejo v okraju, je nakupila deset merjaščkov in jih porazdelila, da se preskrbi dobro in zdravo plemo. Svojim članom je dajala nasvete zlasti glede pršenj in vlog na oblasti. »Zveza« se je nadalje obrnila do vseh županstev in svojih zaupnikov, da pozve želje ljudstva; na podlagi teh poizvedb je sestavila pregled potreb in želja ljudstva. Hvalno moramo priznati, da je »Zveza« popolnoma zadostila svoji dolžnosti in želja je, da bi ne bilo prav nobenega kmeta v okolišču, ki bi ne bil član »Kmetске Zveze«. V odbor so bili izvoljeni gospodje: Valentin Benkovič, A. Pavlič, I. Pirnat, A. Perne, Fr. Tavčar, I. Levčec, Vilar Janko, Iv. Stercin, Ant. Mezeg in Peter Čerar.

Takoj na to se je vršil občni zbor katoliškega političnega društva za kamniški okraj. Iz poročila je razvideti, da je tudi to društvo pridno delovalo. Priredilo je tri velike shode, zlasti je posvetilo svoje delovanje organizaciji v okraju. Ustanovilo je »Kmetско Zvezo« v kamniškem okraju, podpiralo ustanovitve izobraževalnih društev, telovadnih odsekov, knjižnic; vsi društveniiki so tudi naročniki »Domoljuba«. Priznati moramo, da se v kamniškem okraju veliko bere, samo po polit. društvu prihaja v okraj okrog 1600 izvodov »Domoljuba«. O blagajničnem stanju je poročal trgovec g. Fr. Šubelj. Iz njegovega poročila je razvidno, da je društvo dovolilo veliko podpor društvom, kar se je z zadovoljstvom vzelo na znanje. Za pregledovalca računov sta izvoljena gg. Janko Eržen in Josip Heybal. V

odbor pa pridejo gg. Ivan Lavrenčič, Janez Bizjan, Andrej Mejač, Valentin Benik, Ivan Štrukelj, Franc Šubelj, Ivan Žargi, Valentin Benkovič, Janez Bergant in France Zajc.

Govor dekana Lavrenčiča.

Sem kandidat splošne kurije. Deželniemu poslancu splošne kurije bode dolžnost delovati za vse stanovce, ki ga volijo. Vsi stanovi so, kakor udje enega telesa v najtesnejši zvezi med sabo; je bolan le en ud, počutijo se slabo vsi udje. In ko danes tožijo razni delavski stanovi o slabih časih, je poleg drugih vzrokov posebno velevažen ta, da se našemu kmetovalcu slabo godi. Zatorej pomagajmo kmetu na noge; toda kmetovalec ne pozabi, da je prvi korak k zboljšanju razmer samopomoč, ki obstoji v zakonitem združevanju stanovskih tovarišev. V tem se je v našem okraju že mnogo storilo. Posojilnice in hranilnice, mlekarne, gospodarska društva itd. argumentujejo, kako živahno se giblje naš kmetovalec v samopomoči. Lansko leto smo ustanovili »Kmečko Zvezo«, ki se čvrsto razvija. Temveč bode članov v »Kmečki Zvezi« in tem agilnejša bode v svojem delovanju, toliko bolj se bodo upoštevale želje in zahteve njene v deželni in državnem zboru ter družih merodajnih mestih. In koliko potrebščin je pri nas.

Glavni dohodek v našem okraju je živinoreja. Prvi pogoj vspešne živinoreje je dovolj dobre mrve in zdrave vode. Pogreša se oboje. Naše planine ne služijo namenu, kakor bi morale; po dolini pa je toliko močvirnih travnikov, katerim poleg še voda kos za kosom trga. Najskrajnejši je čas, da se Bistrica regulira, kakor vravnajo potoki: Rače, Radoljica, Pšata, Tunjšica, Rašica, Motnišnica in drugi, ki povzročujejo ubogemu kmetu toliko škode. Močvirje naj bi se osuševalo, suhi travniki namakali po meliorac. združenih. Osuševalne vodne zadržke bi bile posebno umestne v Komendi, Zalogu, Vodica, Trzinu, Radomljah, Dobu in drugod v brdskem okraju. Zdrave pitne vode primanjkuje ljudem in živini. Vodovodi naj se izpeljejo v Motniku, Zgornjem Tuhinju, Cirkučah, Mekinjah, Stranjah, Mostah, v vseh Podjelšah in Zdoše; po hribovitih krajih, kjer je vodovod nemogoč, naj se napravijo vodnjaki.

V okraju pogrešamo dobrih potov in cest; več občinskih potov naj bi se sprejelo med okrajne ceste; na deželni cesti iz Kamnika v Motnik naj bi se preložil Mlinarjev klanec in Kozjak. Občinska pot pri Motniku, ki veže deželno in državno cesto, naj se sprejme med državno. Zelo potrebna je cesta iz Črne čez Volovlek v Lužo, iz Kamnika na Vranjopeč itd. Prejokopre naj se izpelje okr. cesta z deželno podporo iz Moravč v Črni Graben in od tod v tuhinjsko dolino. Ona naj združi moravsko stran z novo železnico skozi tuhinjsko dolino.

Podaljšanje kamniške železnice zahtevamo, ker je potrebna. Lokalna kamniška železnica se izvrstno rentuje, koliko bolj se bode podaljšana. Nad 50.000 prebivalcev, le domačinov bode ob tej prog in okolici interesovanih in koliko več, ko se izpelje železnica mimo Komende, Vodič, Škofje Loke do Sv. Lucije na Goriškem. Premogova žila je posebno bogata v Motniku ter se razteza skozi vso tuhinjsko dolino do Mekinj. Zelo razvita industrija v okraju, toliko tovarn, katere govornik našteva in razna obrt itd., vse to jamči, kako zasiguran je tovarni promet na podaljšani železnici.

Živo potrebujemo, da se prejkopre ustanovi v Kamniku okrajna bolnišnica za kamniški politiški okraj. Deželna bolnišnica v Ljubljani je prenapolnjena in kolikokrat je izvršiti nujno operacijo, da je v Ljubljano bolnika voziti prepozno. In koliko siromakov umira brez pomoči in ne posebno redki so slučajji, da je kak siromak v jarku mrtev obležal. Vsak politiški okraj naj bi imel svojo javno okrajno bolnišnico, to zahteva ljubezen do bližnjega in dolžnost merodajnih faktorjev. Zdravstveni okrajni zastop kamniški naj se zavzame za bolnišnico v Kamniku in naj ne odlaš s svojo inicijativo.

Govornik naglašja nadalje nujno potrebo preosnove lovškega zakona, ustanovitve dež. zavarovalnice zoper požar in živinske bolezni, eventuelno ustanovitve deželne hipotekarne banke, preosnovo ljudsko - šolskega zakona itd. Potrebščine v deželi so vsestransko velike, denarja pa malo, pomaga naj država, ker je to njena dolžnost.

Zborovalci so sledili razpravi z velikim zanimanjem in odobravanjem. Pre-

pričani smo, da bode gospod dekan Lavrenčič dobro zastopal naše koristi.

Za govorom gospoda dekana Lavrenčiča je povzel besedo naš državni in deželni poslanec dr. Krek. Na podlagi statistike je dokazoval, kako število kmetov v Avstriji vedno pada, raste pa izseljevanje. Država je doslej malo storila za kmeta. Žalostno dejstvo je, da pride podpor (za vodovode, škode po uimah, železnice itd.) na enega kmeta le 3 K 63 v, dočim pruska država, ki je sama na sebi industrijska država, daje podpore na enega kmeta 11 K. Ravno tako vidimo tudi pri drugih državah več skrbi za kmečki stan kot pri nas. Vendar je še to, kar se sedaj stori, šele delo novega parlamenta, preje je bilo še slabše. Posledica tega je, da blagostanje kmeta v tujih državah raste, pri nas pa pada. Zlasti se zanemarija pri nas kmet na jugu, dasi po svoji pridnosti in razumnosti ne zaostaja, ampak presega svoje stanovske tovariše na severu. Zato si štejejo državni poslanci kot prvo svojo dolžnost zagovarjati koristi kmeta. Sem spada tudi pereče vprašanje glede carine pri živini. Razmere v srbski državi so take, da je živina veliko cenejša kot pri nas. Ako je uvoz v naše kraje prost, potem je nujna posledica, da mora prodajati naš kmet živino za slepo ceno, pod svojimi stroški. Edina rešitev je carina, da tuje blago ne dospe v naše kraje pod našo ceno. Poslanci »S. L. S.« so bili prvi, ki so v tem nastopili za kmeta. Zadeli pa so na odpor pri soc. demokratih, češ, da hočejo uničiti delavca. To očitanje je krivično. Pripoznamo radi, da je tudi delavec slabo plačan in ima pravico zahtevati boljših plač, krivično pa bi bilo zboljšanje njihovih razmer na račun kmeta. Država brani nadalje industrijo.

Visoko carino je postavila na tuj uvoz. Zakaj? Zato, da ne uniči domače industrije. Ker pa dela država za en stan, nima li potem tudi drug stan pravice isto zahtevati. Namen carine ni tedaj škodovati drugim, ampak ohraniti kmeta. Nadaljni vzrok je slučaj vojske. Mislimo si meje odprte, uvoz prost, nujna posledica je, da mora potem cena živine globoko pasti. Če pa pade toliko, da se ne krijejo več stroški, potem je nevarnost, da se prične živinorejo opuščati. Ako bi tedaj nastala vojska, meje so naenkrat zaprte, odkod

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (Dalje.)

»Hvala Jakec,« je rekel precej glasno, »to je vse, kar sem hotel vedeti,« kakor da bi me bil vprašal kako stvar.

S temi besedami se je obrnil in se pridružil ostalima dvema. Govorili so nekoliko časa med seboj in akoravno nobeden izmed nju ni osupnil ali povzdignil svojega glasu, je bilo kmalu opaziti, da jima je dr. Livesey povedal mojo prošnjo; kajti kmalu potem sem slišal kapitana, ko je dal neko povelje Jobu Andersonu, in vsi mornarji so se zbrali na krovu.

»Fantje,« je rekel kapitan Smolett, »spregovoriti imam besedico z vami. Ta zemlja, ki smo jo zagledali, je kraj, kamor smo bili namenjeni. Mr. Trelawney, zelo velikodušen gospod, kakor je znano nam vsem, me je ravno vprašal po tem in onem in jaz sem mu mogel povedati, da je vsak mož na krovu spolnoval svojo dolžnost tako, da nikdar ne bi zahteval bolje; no, on in zdravnik se podasta sedaj doli v kabino, da pijeta na vaše zdravje in

srečo, vi pa dobite grog, da pijete na naše zdravje in našo srečo. Povem vam, kaj mislim o tem: mislim, to je lepo. In ako ste vi istih misli kakor jaz, tedaj zakličimo krepki mornarski živijo onemu gospodu, ki nam vse to da.«

In sledil je živijo — to je bilo samo ob sebi umevno; vendar se je glasil tako navdušeno in presrečno, da priznam, da sem komaj mogel verjeti, da nam ti možje strežejo po željenju.

»Se en živijo našemu kapitanu Smolett,« je zaklical dolgi John, ko se je polegel prvi.

In tudi ta se je glasil na vso moč navdušeno in prijazno.

Ko je bilo to končano, so se omenjeni trije gospodje podali navzdol in ne dolgo potem je prišlo sporočilo, da želé v kabini imeti Jakca Hawkinsa.

Našel sem vse tri sedeti okoli mize; pred seboj so imeli steklenico španskega vina in nekoliko rozin; zdravnik je pušil, svojo lasuljo je pa imel v svojem naročju; to je bilo, kakor sem vedel, znamenje, da je bil razburjen. Zadnje okno je bilo odprto, kajti noč je bila topla in videti se je moglo luno svetiti po ladjinemu sledu.

»No, Hawkins,« pravi sodnik, »nekaj imaš povedati. Govori kar naravnost.«

Storil sem, kakor mi je bilo naročeno in jim kolikor mogoče na kratko povedal vse posameznosti Silverjevega razgovo-

ra. Nikdo mi ni segel v besedo, dokler nisem končal in niti eden se ni niti najmanj zganil, pač pa so vsi imeli svoje oči uprte v mene od začetka do konca.

»Jakec,« je rekel dr. Livesey, »vse-di se.«

In moral sem se vvesti k mizi poleg njih; nato so mi nalili kozarec vina, napolnili roke z rozinami in vsi trije so drug za drugim pili potem na moje zdravje in mi izrekli zahvalo za moj pogum in mi čestitali na moji sreči.

»No, kapitan,« je rekel mirovni sodnik, »vi ste imeli prav, jaz pa ne. Priznam, da sem bedak in čakam vaših odredb.«

»Nič večji bedak, kakor jaz,« je odvrnil kapitan. »Nikdar nisem slišal, da bi se mornarji hoteli upreti, marveč kar so kazala znamenja vsakomur, kdor ima oči v svoji glavi, da vidi nesrečo in ukrene z ozirom na to vse potrebno. Toda ti mornarji,« je pristavil, »so me prevarili.«

»Kapitan,« je rekel zdravnik, »to je Silverjevo delo. Zelo znamenit človek.«

»Zelo znamenit bi se videl na kakem drogu za jadra,« je odvrnil kapitan. »Vendar vse to je prazno govorjenje, ki ne vodi do nobenega uspeha. Jaz vidim tri ali štiri točke in s privoljenjem Mr. Trelawneya jih hočem navesti.«

»Vi, gospod, ste kapitan. Vam pristoja prva beseda,« je odgovoril Mr. Trelawney pomenljivo.

»Prva točka,« je začel Mr. Smolett; »mi moramo iti dalje, ker se ne moremo vrniti. Ako bi dal povelje obrniti ladijo nazaj, bi se takoj vzdignili. Druga točka: mi imamo časa pred seboj — vsaj toliko, dokler se ne najde ta zaklad. Tretja točka: nahajajo se tudi zvesti mornarji na ladiji. Do boja mora priti, gospod, prej ali slej; in kar nasvetujem, je to, da porabimo pravi trenutek in udarimo nanje nekega lepega dne, ko se najmanj neadejajo. Mislim, da se smemo zanesti na vaše domače služabnike, Mr. Trelawney.«

»Kakor na mene samega,« je izjavil sodnik.

»Trije,« je štel kapitan, »in mi štirje, nas je sedem, všteti Jakca tukaj. Sedaj pa, kateri so zvesti mornarji?«

»Najbolj gotovo Trelawneyevi možje,« je rekel zdravnik; »oni, ki jih je sam najel, predno se je seznanil z Silverjem.«

»Ne,« je odgovoril sodnik, »Hands je bil med mojimi.«

»Tudi jaz sem mislil, da bi mogel Handsu zaupati,« je pristavil kapitan.

»In ako človek pomisli, da so vsi ti možje Angleži!« je začel tarnati sodnik. »Gospod, najraje bi kar razstrelil ladijo v zrak!« (Dalje.)

dobiti živino? Carina pri živini je tedaj nujno potrebna.

Govornik razpravlja potem o novo projektirani železnici Kamnik - Polzela, o našem planinstvu in o starostnem zavarovanju.

Kakor prvega govornika, tako je tudi g. dr. Kreka občinstvo z zanimanjem poslušalo. Oba sta žela burno odobravanje za izraženo trdno voljo z vno delovati za povzdigo kmečkega stanu.

Končno se je zahvalil predsednik »Kmečke Zveze« gospod Valentin Benkovič govornikoma in zborovalcem ter zaključil res sijajni shod.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Kdo je kriv?

Pravijo, da so izgrediv na dunajskem vseučilišču krivi Lahi in burši. V resnici jih je kriv bivši naučni minister Marchet. Ne samo, da je Lahe venomer pital samo z obljubami, on je v prvi vrsti tisti, ki je proglasil načelo, da za akademiška tla velja pravica pesti in nasilstva. Ko so burši začeli biti po katoliških in judovskih dijakih z ubojci in je tudi tekla kri, si je dr. Marchet na tihem mel roke in rektorji so tiste, ki so bili natepeni, povrh psovali še s »tujci«. Profesorji so po intencijah Marchetovih bodrili svobodomiselne burše v njihovem boju s koli in palicami in se zdaj pa ne smejo pritoževati, če so mladi ljudje posegli konečno po revolverju, najsibodo Nemci ali Lahi. Tudi bivši min. predsednik Beck, ki je Marcheta jemal vedno pod svoja krila kakor koklja piščanca, naj smatra strele na dunajskem vseučilišču za glasen memento svoji politiki.

Uradni glas.

»Fremdenblatt« izvaja: Laški dijaki so svoji dobri stvari z revolverji le škodovali. Ni je stranke, ki ne bi z zahtevami Italijanov glede vseučiliškega vprašanja simpatizirala, ni je pa tudi zlepa stranke, ki bi pod vtisom revolverjev hotela namah Lahom njihovih zahtev izpolniti. Da se laško vseučiliško vprašanje ne more od danes do jutri rešiti, vsakdo uvidi, kdor pozna notranjepolitiške težkoče. Vlada bo vprašanje povoljno rešila, diktatu laških dijakov pa se nikakor ne bo uklonila.

Zunanje ministrstvo.

Krog, ki so v zvezi z zunanjim ministrstvom, izgrediv na vseučilišču kar najostreje obsojajo. Vendar pa ne gre, da bi se italijansko vseučiliško vprašanje tako zavlčevalo kakor se je dozda. Zunanje ministrstvo bo storilo, kar je v njegovi moči, da rešitev tega vprašanja pospeši.

Rektor.

Rektor je dal nabiti izjavo, v kateri dolži laške dijake zločinstva, ki se ne da opravičiti in razumeti. Z revolverji se ne zastopa kulturnih zahtev. Rektor izjavlja, da bo proti krivcem nastopil z najstrožjimi disciplinarnimi sredstvi.

Uradno poročilo.

Uradno poročilo opisuje dogodke takole: 23. novembra se je 180—200 laških dijakov zbralo pred rektorskimi stopnjicami. Začeli so okoli desete ure peti laško himno. Nemški nacionalci so odgovorili z »Wacht am Rhein«. Začel se je pretep, nato pa so se oddali proti nemškim nacionalcem strelji iz revolverjev. Policija je z golimi sabljami vdrla v avlo in jo izpraznila. Na cesti je varovala laške dijake, da jih niso linčali. In res se zunaj vseučilišča Lahom ni nič zgodilo. Ranjeni so Fonda, Maendel, Muley, Förster, Ziegler, Bosch, vsi več ali manj lahko. Aretiranih je 27, 5 oddanih sodišču zaradi težke telesne poškodbe in sicer Derdich iz Trsta, Covich iz Splita, Sabac iz Rovinja, Maendel iz Kotora, Risogno iz Knina. Sodnijski ogled v avli izključuje, da bi se bili oddali strelji od nemške strani. Našli so palice, na katerih so bila nataktnjena bodala — kar se slednjih tiče, je pač zelo verjetno, da so laški produkt, ker Nemec, oz. Slovan ne operira z bodali.

Kaj trdijo nemški dijaki.

Nemški dijaštvo trdi, da so Lahi začeli streljati na znamenje z robcem. (Je zelo neverjetno, ker se v razburjenju ne dajejo signali). Nadalje protestirajo proti nameri naučne uprave, da naj bi univerza ostala zaprta, dokler so končane jubilejne slavnosti. Visoke šole se morajo otvoriti že v petek. Mensa academica se ne sme otvoriti, ker je ravno ta zavod vzrok, da tiščijo »tuici« na Dunaj. Za nemške dijake se naprosi posebna menza.

Vlada se ne bo udala revolverjem.

Voditelj naučne uprave Kanera je izjavil, da bodo akademiške oblasti proti izgrednikom kar najstrožje postopale in da se bo vseučilišče otvorilo kakor hitro bo

do podane garancije, da se izgredi ne ponove. Vlada glede na laško vseučiliško vprašanje ne bo ničesar storila, dokler se o tem ne izjavi parlament.

Učenjak, ki se ne da motiti.

24. t. m. je profesor Clairmont demonstriral svojim slušateljem tri Lahe ter obravnaval o njihovih poškodbah, koje je navajal kot »interesantne slučaje« različnih poškodb.

Lahi.

Italijanski poslanci nameravajo vložiti o dogodkih na dunajskem vseučilišču interpelacijo. — Laški dijaki so sklenili ob ugodni priliki demonstracije nadaljevati. — Laški listi v kraljestvu poročajo, da so Nemci Lahe napadli, tri ustrelili, policija pa da je po Lahih bila s sabljami. — Tržaški deželni odbor je laškim dijakom poslal 1000 K, zahteval laško pravno fakulteto v Trstu in poslal deželnega glavarja na Dunaj, da se zavzame za dijake. — Pri demonstracijah v Trstu je policija dva demonstranta zaprla. — V Rimu so dijaki hoteli demonstrirati pred avstrijskim poslaništvom, pa jih je policija razkropila. — V rimskem mestnem svetu je župan Nathan grajal sosedno državo, nakar so občinski svetniki vpili: »Živel Trst! Živel Trident!« — Zaprtih je sedem Lahov. — Tirolski krščanski socialci so mnenja, da je Dunaj za laško univerzo bolj pripraven kakor pa Trident ali Trst.

Ostale visoke šole.

Visoka šola za agronomijo se je zavrnila. Glede na živinozdravniško šolo se je sklenilo jo 25. t. m. zopet otvoriti. Tehnika ostane zaprta.

Resni mednarodni položaj.

Mednarodni položaj je zopet postal zelo resen. Naš belgradski dopisnik nam poroča o nemirih v Makedoniji, gibanju Arnavtov in turških vojnih pripravah, ki so naperjene proti Bolgariji. Kar se Srbije same tiče, vemo od drugod, da vlada ondi velika nejasnost in zmeda, ki je pač zelo razumljiva. Na eni strani je znano, da dr. Milovanović pri velevladstvih ni ničesar dosegel, ravnotako se ni Pašiću posrečilo dobiti od ruske vlade jasnih zagotovil, na drugi pa hujška predsednik londonskega balkanskega komiteja, sir Buxton, na vojsko proti Avstriji. Mladoturki na eni strani delajo za turško-srbsko zvezo, na drugi pa turška vlada ojačuje čete v Sandžaku in preganja Srbe. Francija slejkoprej podpira Avstrijo, Rusija je nedoločena, Anglijo pa mori skrb zaradi Nemčije.

23. t. m. je vojni maršal lord Roberts v zbornici lordov predlagal resolucijo, naj se angleška kontinentalna armada pomnoži na en milijon mož. V motivaciji je razložil, da je Nemčija s svojo velikansko armado in izbornim brodom vstanu nenadoma izkrcati na angleški obali 200.000 mož in Anglijo preplaviti. Nemčija da je v vsakem oziru konkurentinja Anglije zlasti na svetovnotrgovinskem polju. Zastopnik vlade je govoril proti resoluciji, češ, da brodomvje Anglijo dovolj štiti, pomnoženje armade na kopnem pa bi stalo Anglijo vsako leto 20 milijonov funtov. — Vkljub temu se je sprejela resolucija s 74 proti 32 glasovom. Ni ga razsodnega politika, ki bi dvomil, da ne more ta napetost dolgo trajati, temveč je le vojska v stanu izpremeniti to nenaravno stanje.

O Balkanu smo dobili sledeča obvestila:

Turške vojne priprave.

(Od našega dopisnika.)

Skoplje, 22. novembra. Semkaj je došlo bataljon redifov, ki bodo odkorakali proti Krivi Palanki na bolgarski meji. Tja bodo odnesli tudi municijo, katere je zadnje dni došlo v Skoplje 37 vagonov. V Veles so odposlali šest brzostrelnih baterij. Turški inženirji popravljajo ceste proti Bolgarski. V Skoplje je došel na šestih vagonih tudi veliki vojaški most. Bolgarsko mejo pregleduje načelnik generalnega štaba Izzet paša. Čete, katere pošilja Turčija na bolgarsko mejo, so v vsakem oziru dobro opremljene.

Arnavti proti Srbom.

(Od našega dopisnika.)

Priština, 21. novembra. Arnavti smatrajo ustavo kakor privilegij zase in so kar pobesneli, ko se jim je začelo razlagati, da bi tudi kristjani morali uživati enakopravnost. Razbojnik Hadži Rustem je nagovarjal muftija v Ferizoviću, naj se tudi on izjavi proti enakopravnosti Srbov z Arnavti, ker pa ni uspel, je sklical shod arnavtskih poglavarjev v Ferizović. Ko so za to izvedeli Mladoturki v Skoplju, so poslali en bataljon strelcev in eno baterijo v Ferizović pod vodstvom majorja Nuri-beja. Rustemovi pristaši so se ustrašili in se razkropili. Arnavtski poglavarji so se izjavili proti Rustemu, nakar je voj-

ska odšla. Vendar pa se vrše manjši arnavtski shodi po različnih vaseh in se je sklenila »besa«, zavjera, da se Srbov ne bo pobijalo do Jurjevega dne, to je sredi aprila. Razbojnik so ubili med tem dva Srba, mutesarif v Prištini, pravičen uradnik, je izjavil, da bo zločince izsledil in dal obesiti.

Črnogora se oborožuje.

(Od našega dopisnika.)

Cetinje, 22. novembra. Vsi Črnogorci od 17. do 70. leta so oboroženi z repirkami »moskovkami« in municijo. Vsa Črnogora izgleda kakor manevrski teren. Povsod se vežbajo. Artiljerija je postavljena po celi hercegovski meji. Črnogorci dobro znajo za tisto avstrijsko ozemlje, ki je podminirano. Črnogorski mohamedanci tvorijo posebno brigado pod vodstvom turških častnikov. Arnavte na meji je knez Nikola pridobil z velikimi darili. Knez Nikola je nekoliko bolan, ker se je baje pri ogledovanju artiljerijskih pozicij prehladil. Črnogorske čete vežbajo srbski oficirji.

Avstrija se pripravlja.

Dunajski listi prinašajo vest, da je cesar odredil splošno, da se povzra mirovno stanje vojaštva, da torej ta odredba ni omejena samo na 15. zbor. Kadar se pokaže potreba, se bo seveda raztegnila tudi na druge armadne zборе. Tozadevna posvetovanja so gotova. Zato da ni izključeno, da se podobno povečanje odredi tudi pri zagrebškem armadnem zboru. Državna pravdnštva imajo strog nalog preprečiti, da bi časopisje poročalo o vojnih pripravah. To je gotovo, da je Avstrija popolnoma pripravljena in se iznenadenj niti od srbske niti od črnogorske strani ni bati.

Avstrija proti Turčiji.

Avstrijski poslanik v Carigradu markgrof Pallavicini je turško vlado obvestil, da odpotuje. Ta korak je smatrat za resen opomin turški vladi, naj ustavi bojnotno gibanje, ki vedno narašča in katero vodi mladoturški odbor v Solunu. Turška vlada se izgovarja, da nima vpliva, da bi preprečila gibanje.

Konferenca in drugo.

Balkanska konferenca se baje snide januarja meseca, in sicer v Italiji. Predsedoval bo Tittoni. Baje bo zadeve hitro (?) rešila. — Turška vlada je poslala v Sandžak dva bataljona pehote in šest brzostrelnih baterij. Vsega skupaj je v Sandžaku osem bataljonov vojaštva in sedem baterij. — Vzrok, da je dr. Milovanović pozvan v Belgrad, še ni znan. Baje hoče vlada s tem preprečiti notranje krize. Tudi se napeto pričakuje, kaj je minister v inozemstvu dosegel. — Ruska vlada je v Peterburgu razpustila odbor za nabiranje prostovoljcev za Srbijo.

Avstrijsko mornariško ministrstvo.

»Piccolo« poroča, da se bo ustanovalo v Avstriji posebno mornariško ministrstvo. Mesto dosedanjega pristaniškega poveljstva se v Pulju osnuje mornariško poveljstvo pod vodstvom kontreadmirala pl. Jedine. Trdnjavsko poveljstvo se bo od pristaniškega ločilo in bo podrejeno generalu. Poveljnik pomorskega okrožja v Trstu postane najbrže kontreadmiral pl. Ziegler.

Boji na Dunaju.

Pismo slovenskega dijaka.

Da ne bo pozabljena ta tragikomična poteza iz krvavega boja med Nemci in Italijani, v kolikor zadeva tudi troje Slovencev, blagovolite priobčiti sledeče: Ko je bilo zlo že končano in so se italijanski ranjenci zatekli v kavarno »Wien«, kjer so jih obvezali, padlo je policiji v glavo preporno vprašanje, bi li ne bilo dobro preiskati kavarne ter goste in sploh vsakega ostro zaslišati. Policija je bila menda našuntana, kar jo more v naših očeh edino opravičiti. To se je zgodilo in se dogladno, da se je našel pri enem, po katastrofi v kavarno pribeglih Italijanov en boksar, sicer nič, s čemur pa gospodje niso hoteli biti zadovoljni, marveč so proti volji ustavljali brez razlike stanu itd. goste v kavarni. Za narodnost navzočih dijakov gotovo ni nihče vprašal, in smo imeli vsi pravico, ko smo bili preiskani, oditi kadar komu ljubo. Policija je hotela med nami, ki nismo niti na univerzi bili, dobiti onega, ki je streljal. Le iščite, sem si mislil, meni ne grozi hudega: štiri dni me je influenza zdelavala tako, da bi danes niti petelina sprožiti ne mogel, dalje je mojega poldneva čas dobro spričan s postrežnico, ki me je vzbudila ob 9. uri 30 min., dalje z beračico (tista v Votivnici, ki prisiljeno pokašljuje), kateri sem podaril ob 9. uri 55 min. štiri vinarje, dalje z g. hčerjo kavararja »Wien«, ki mi je ob 10. uri 3 min. dovolila vstop v kavar-

no. Pa sem se motil. Opoludne, nekaj čez, nas odvde policija na komisarijat, to se pravi, do pičice vse današnje goste. Priponnil sem pri odhodu vznevoljen: »Die Damen auch mitnehmen, sind grad soviel schuld, wie wir!« — pa so menda preiščali. Pridemo na ulico, ljudstvo se zgrne na nas, meneč v naš najhujše buzoline, Rinaldinje in Luchenije. Policiji se konji plašijo, ljudstvo upije, nas priganjajo policisti k teku — in takrat mi je res zasumelo po glavi nekaj takega, kakor se bere, da se včasih godi v Ameriki, kjer je linčanje v modi. Pa smo se rešili, hvala Bogu! Na komisarijatu nas obdrže štiri ure. V tem času smo imeli priliko se med seboj spoznati: bile so zastopane te-je narodnosti: 3 Slovenci (Čop, Knaflič, Pregelj), 4 Hrvatje, 1 Madjar, drugi Italijani, 16 po številu. Bili smo vsi dobre volje, samo en Italijan brez srca — kako je ob to prišel pri boju, mi ostane vse veke misterij — je nekam vzdihaval radi bolečin v križu. Revež, v buffet nezavesten odnešen, se pride pokrepčat v kavarno, da ga tu aretirajo.

Po štirih urah čakanja nas pustijo pred komisarija in ta zopet zahteva ime in stanovanje, in na izjavo kavarniškega oboja smo bili vsi razven Italijanov izpuščeni, a prepričani še niso bili gospodje, da nismo vsi Italijani, zakaj glede Žerovnice se je bil vnel sledeč pogovor: Napišite mi raje to italijansko ime! — Prosim, to je slovensko ime! — Atako? — V Kranjski? — Potem res ni italijansko. (To vedo od 20. septembra 1908.) — Ko sem bil prost, sem še napravil opazko proti komisariju, da se bomo pritožili radi takega postopanja z nami pri naših poslancih. Naj ti gospodje to vsaj v kaki debati kot dokaz »nepristranosti« citirajo. Madjar ni bil neumen, ko je obžaloval pri odhodu — med tem ko so ga doma v skrbeh že iskali povsod — da niso zajeli kakega angleškega lorda z nami, ki bi širšemu svetu razkril slavo te Sherlock Holmesiade.

Onevne novice.

+ Šolske vesti. Suplent na gimnaziji v Kranju g. Franc Verbič je imenovan za glavnega učitelja na učiteljišču v Kopru. — Suplent na nemški gimnaziji v Kraljevih Vinohradih v Pragi Jožef Nerač je imenovan za pravega učitelja na gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

+ Imenovan je provizorični glavni učitelj na učiteljišču v Kopru g. Franc Mašera za definitivnega glavnega učitelja na učiteljišču v Gorici.

+ Volitve v Istri. Včeraj je istrska veleposestniška kurija za svoje zastopnike v deželnem zboru izvolila poslance Benussi, dr. Constantini, Mrach, Tomasi in dr. Varetton. S tem so volitve za istrski deželni zbor z izgubo enega, Hrvatoma namenjenega mandata, končane.

— Italijanske demonstracije v Zadru. V ponedeljek, 23. t. m., zvečer so se vršile v Zadru burne demonstracije. Precejšnja množica italijanskih meščanov in dijakov se je zbrala v široki ulici in klicala: »Dol z vlado! Dol z Avstrijo! Živel mučeniki!« (italijanski dijaki, ki so bili na Dunaju tepeni. Op. ur.) in »Živela italijanska univerza!« Peli so italijansko himno in pobili okna nemške šole. Pred namestništvom so orožniki množico razgnali. Aretiran je bil urednik Armandi. Streljalo se ni.

— Nemško bančno uradništvo proti slovanskim bankam. Kakor se nam poroča telefonično iz Dunaja, je tamkaj zborovalo avstrijsko društvo bančnih in hranilničnih uradnikov. Pri tej priliki se je napadlo češke banke in je pozival nek visok dostojanstvenik k odločnemu nastopu proti slovanskim denarnim zavodom ter v obče proti njih gospodarskemu razvoju. Iz tega se najbolje vidi, kako so vsi elementi složni v pritiskanju vsega, kar je slovansko, med tem, ko se na drugi strani skuša vplivati na nas razdvojnjo pod plaščem socialne organizacije.

— Nagle smrti sta umrla Janez Naberger in Lož in Marija Vidrih, gostilničarka na Gočah. Prvi je tako nesrečno padel, da je v nekaj minutah nepreviden izdihnil; druga je v nedeljo zdrava stregla gostom, ponoči pa jo je hipoma napadla slabost, vendar je bila malo pred smrtjo previdena.

— Zimska eskadra v Pulju. Razni listi so poročali, da se je zimska eskadra, obstoječa iz bojnih ladij »Monarch«, »Buda-pest«, »Wien«, iz križaric »Zenta« in »St. Georg« ter iz večih torpedovk, podala v Boko Kotorsko in se tam zasedrila. Kakor pa poroča puljski »Omnibus«, ta vest ne odgovarja resnici; kajti imenovane bojne ladje se še vedno nahajajo v puljskem pristanišču.

— Nevarna bolezen. V čateški fari se razširja še neznana bolezen z bolečinami

na pljučih in trebuhu. V Mravljivasi leži 30 bolnikov za to boleznijo.

— **Izboljšava pri smodkah.** V tobačnih tovarnah uvedejo nov način zvijanja tobaka, kakor je uveden že na Nemškem. Smodge ne bodo več tako trde, kakor dosedaj, ampak rahlejšje, oziroma ohlapnejše. V tobačni tovarni Tachau je novi način že uveden.

— **O rudniški nesreči v Hammu** še ni dognano povsem natančno število ponesrečenec; utegne biti med njimi okrog 60 Slovencev. Stirje bratje Andrej, Tomaž, Anton in Ivan Kravanja iz Soče hiš. št. 140 pri Bovcu so tudi med ponesrečenci. Hkratu je izgubil 70 let stari oče vse svoje odrasle sinove. Prvi trije so zapustili vdove z otroci. Ponesrečil se je tudi Jožef Cuder iz Soče pri Bovcu. Ostali Slovenci so večinoma Štajerci, nekateri pa Kranjci.

— **Pangermanizem v Istri.** Na elektriški železnici Voloska-Opatija so zadnje dni začeli kar na debelo odpuščati slovenske uslužbenice in jih nadomeščati z Nemci, ki ne znajo besedice hrvaški.

— **Shod trgovskih pomočnikov v Zagrebu** je dne 22. t. m. sprejel resolucijo, ki zahteva popolni nedeljski počitek v trgovinah. Shoda se je udeležilo 120 trgovskih uslužbenecv.

— **Jesenski avansman pri pošti.** S 1. decembrom t. l. bo povišanih 177 poštastentov za oficijale, 184 oficijalov postanejo višji oficijali.

— **Spremembe v vojni mornarici.** Cesar je imenoval kontreadmirala Antona Hausa poveljnikom eskadre. Dosedanju mu poveljniku kontreadmiralu Zieglerju je cesar podelil brezplačno viteški križ Leopoldovega reda.

— **Delavci kupili tvornico.** Moravsko ostravsko delavstvo je kupilo radvansko pivovarno. S tem nakupom hoče praktično demonstrirati proti moravskemu kartelu, ki je letos zvišal cene piva. Pivovarno bodo povečali.

— **Odlikovanje.** Upravnik »Primorskega lista«, blagajnik »Slov. katol. delavskega društva« in odbornik »Slov. sirotiščica«, g. Luka Dugar je dobil te dni odlikovanje od sv. očeta Pija X. Pro ecclesia et pontifice.

— **Imenovanje.** Deželni odbor je podelil mesto učitelja na slovenskem oddelku kmetijske šole gospodu Josipu Zidaršček-u iz Tolstegavrha na Štajerskem, ki je dovršil višjo kmetijsko šolo na Dunaju in je sedaj adjunkt na posestvih kneza Windischgrätz na Spodnjem Štajerskem. Sprejme se še enega vezbanca.

— **Socialnodemokratska stranka v Trstu** je v razpadu. Včeraj je bil zaupni shod, ki je sklenil opustiti izdajanje dnevnika »Il Lavoratore« in razpustiti uredništvo. Sodrugi državni poslanec Pittoni je dejal, da je stranka vsled notranjih osebnih bojov v popolni desorganizaciji in je vsled tega vsa stranka v razsulu. Izvoljena je bila komisija, ki naj poizkuša poravnati nasprotstva.

— **Lloydova parnika »Sultan« in »Thebe«** sta se nasela, in sicer prvi pri otoku Krku, drugi pa pri Šibeniku. Kriva je bila megla. Pričakujejo pa, da bosta parnika v kratkem zopet v globoki vodi.

— **Umrl** je novimenoimenovani poveljnik 55. brigade v Trstu, O. M. Francesconi pl. Tiefenfeld.

— **Strossmayerjev koledar** je ves pošel ter se ne more z njim nobenemu več postreči. Zdi se nam, da se je »Slovenec« notica o Strossmayerjevem koledarju namenoma prepozno poslala.

— **Vlom v župnišče.** Ponoči od nedelje do ponedeljka so neznani lopovi vlomili v župnišče v Dugemselu na Hrvatskem ter odnesli župniku Horvatu 2400 K. Isti tatovi so menda tudi ukrali nekemu kmetu v bližini iz hleva več živine. Izginili so brez sledu.

— **Umrl** je vpokojeni podmaršal Ferdinand Dillmann pl. Dillmont.

— **Generalnega majorja Eckhardta Francesconi,** novimenoimenovanega poveljnika 55. pešbrigade, je v Trstu pri obedu zadela kap. Bil je takoj mrtev.

— **Š Ptuj** in 2. december. Občinski zastop v Ptuj je sklenil, da v Ptuj 2. decembra ne bo razsvetljave, pač pa bodo mestni uslužbeni po hišah pobirali za nemške namene.

Izpred sodišča.

Prečrtan napis »Bezirksstrasse nach Watsch« in »Petch«.

Ljubljana, 25. nov. 1908. Senatu predseduje dvorni svetnik Pajk; votanti so Polec, Vedernjak in pl. Laschan. Okrajno sodišče v Brdu je oprostito Alojzija Cerarja, Antona Urbanja, Val. Šlibarja in J. Vrečarja iz Moravč obtožbe, da so prečrtali z rdečo barvo cestna napisa »Bezirksstrasse nach Watsch« in »Bezirksstrasse nach Petsch« od 8. do 9. oktobra, dne 10. oktobra pa so prečrtali

na hiši Johane Biziljeve napis: »Marktgemeinde Moräutsch«. Biziljeva je to branila in hotela celo izpodnesti lestvo. Priče so izpovedale, da škode nobene ni, ker se je deska brezplačno popravila. Proti oprostitilni razsodbi navedencev se je pritožilo državno pravdnistvo. Župan občine Moravče je izjavil, da so bile poškodbe brezplačno popravljene in bi znašala škoda le 40 vinarjev. Vzklic zastopa držav. pravdnika namestnik dr. Kremžar, obtožence zastopa dr. Šavnik. Dr. Kremžar naglašja, da za poškodovanje po § 85. ni potrebno posebnega dolusa. Zavest so morali imeti obtoženci, da ne smejo izpreminjati ničesar na napisih. Vedeti so morali, da so deske tuja last. Zahteva, naj se primerno kaznujejo. Dr. Šavnik izjavi, da se glede na demonstracije vleče podobnost kakor jara kača. Prepričan je, da obtoženci niso krivi. Politiška gosposka ima dovolj moči, da kaznuje take »demonstrante«. Zlobnega namena ni, osobito pri dveh obtožencih, ki sta stara 15 let. Zagovornik pravi: Moj učitelj dvorni svetnik Lamasch bo moral hoté ali nehoté iti v boj za slovenske demonstrante. Predlaga oprostitilno razsodbo. Dvorni svetnik Pajk proglasi, da je sodišče ugodilo prizivu državnega pravdnistva in se obsodita Alojzija Cerar in Anton Urbanja v 12. Valentin Šlibar in Janez Vrečar pa v 24 ur zapora.

Ljubljanske novice.

lj Zaprisežen je bil danes kot samostojen odvetnik dr. V. Pegan, ki otvori odvetniško pisarno dne 26. t. m. na Dunajski cesti, hiša »Zadružne zveze«, prej hotel Grazer, pritličje.

lj Predavanje Leonove družbe. V soboto, 28. t. m., ob 6. uri zvečer, bo v knjižnični dvorani »Katoliške Tiskarne« (III. nadstropje, št. 17) prvo letošnje predavanje Leonove družbe. Predaval bo gosp. Fran Terseglav o psihologiji m. a. s. Ker je tvarina jako zanimiva in moderna, se bodo gotovo somišljeniki v obilnem številu odzvali vabilu.

lj V socialnem kurzu S. K. S. Z. bo v četrtek razgovor o osnovnih načelih Marksizma. Prijatelji dobrodošli! Začetek točno ob pol osmih zvečer.

lj Proti šišenskem županu Burgerju je uvedlo državno pravdnistvo poizvedbe glede na njegove čudne protislovne izpovedbe v znani pravdi proti gospej Boltavzarjevi, ki je bila, kakor znano, oproščena. lj Umrla morila vipavskega dekana, Pangerca, so prepeljali iz deželnega sodišča v mrtvašnico k sv. Krištofu.

lj Na smrtni postelji pomiloščena. Pomiloščena je bila te dni na smrt bolna Helena Vogelnek, ki je bila obsojena na šest mesecev zapora in je presedela že pet mesecev.

— **Finančni uradi in 2. december.** Povodim slavlja šestdesetletnega vladanja Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva počivati ima pri vseh oblastvih in uradih finančne uprave dne 2. grudnia t. l. vsako uradovanje, izvzemši najbolj nujne slučaje. Radi tega dovolilo je c. kr. finančno ministrstvo z razpisom z dne 23. t. m., št. 82.365. izjemoma, da se pri vseh finančnih blagajnah in davčnih uradih izplačuje uže 1. grudnia t. l. šele 2. istega meseca zapadla plačila na pokojninah in preskrbovalninah. Istotako tudi dobe državni uradniki svojo plačo za mesec gruden 1908. že 30. listopada t. l. mesto dne 1. grudnia 1908.

lj Umrla je mati člana slovenskega gledališča g. Josipa Moleka, gospa Marija Molek. Pogreb bo jutri popoldne ob 4. uri s pokopališča. Svetila ji večna luč!

lj Za bedno rodbino na Resljevi cesti je daroval trgovec F. T. 20 kron.

lj Umrla je prodajalka v Gerberjevi trgovini, gospodična Toni Višnjevic.

lj Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v petek, dne 27. novembra t. l., ob pol 12. uri dopoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani izredno javno sejo o povodu praznovanja šestdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frana Josipa I.

lj Zopet deset kaznjencev iz Celovca so pripeljali v ponedeljek v zapore tukajšnjega deželnega sodišča.

lj Predrznost nemške tovarne. Tovarna vžigalic »Solo« v Deutschlandsbergu pošilja v Ljubljano trgovcem zaboje, na katere prileplja koleke Zidmarke! Tukajšnji zastopnik te tovarne gospod Tomažič naj bi poskrbel, da tovarna opusti taka izzivanja!

lj Porotne razprave se prično 30. t. m. po sledeči vrsti: 30. t. m. in 1. decembra: Ana Olenik, goljufija; dne 3. decembra: Mihael Zupanc in Anton Sekne, rop; dne 4. decembra: Ernst Olenka, goljufija, Šircel Karol, uradno poverjenje; dne 5. decembra: Mihael Hribar, tatvina, Danijel Klem, goljufija. Ostale razprave še objavimo.

Telefonska in brzolajna poročila.

ZBLIŽANJE JUGOSLOVANSKIH KLUBOV.

Dunaj, 25. novembra. V »Slovenskem klubu« je bil danes sprejet dr. Šusteršičev predlog, da se klub principielpno izreče za skupno delo obeh jugoslovanskih klubov. Popoldne se vrše obravnave z »Jugoslovansko zvezo« in je upati, da se že tekom popoldneva doseže skupnost.

VZROK IN IZVOR LAŠKIH DEMONSTRACIJ NA DUNAJSKEM VSEUČILIŠČU.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Cetinje, 25. nov. V tukajšnjih krogih, ki so z italijanskimi v zvezi in dobro poznajo sedanji mednarodni položaj, se tudi z vso gotovostjo, da so laške dijaške demonstracije povzročil iredentovski krogi iz kraljestva, da otežijo položaj italijanskemu ministru za zunanje zadeve, Tittiniju, ki je zvest zaveznik Avstriji. Tittoni je za danes (25. t. m.) v zbornici napovedal balkanski govor, ireidenta pa ga hoče strmoglaviti in je zato inscenirala laške dijaške demonstracije, da zamore govoriti o persekuciji Lahov v Avstriji. To jasno dokazuje govor posl. Fradeletto na shodu benečanske podružnice laškega šolskega društva »Dante Alighieri« v Benetkah, kjer se je v zvezi z dunajskimi dogodki obsojala tudi aneksija Bosne, češ, da je zadala težnjam Italije na jadranskem morju silen udarec. Gibanje vodi poslanec Chiesa, ki je bil nedavno v Belgradu. V Rimu se dijaki pripravljajo na velike protiaustrijske manifestacije z namenom pridobiti zase maso in javno mnenje mobilizirati proti Tittiniju. Ako se danes italijanska zbornica izjavi za Tittinija, potem bodo iredentovske demonstracije kmalu udušene, če ne, bo mednarodni položaj silno napet. Črnogorski in srbski krogi se trudijo, kolikor pač morejo, da bi obveljala v Italiji protitrozvezna politika, ker upajo, da se potem vzdigne ireidenta proti Avstriji in nastane položaj, kakršen je bil leta 1858.

BOSANSKA DEPUTACIJA NA DUNAJU.

Dunaj, 25. novembra. Sinoči o polnoči je prišla bosanska deputacija na Dunaj poklonit se cesarju. Po krivdi Madžarov so imeli zamude pet ur in železniške vozove popolnoma temne in mrzle. Dunajčani so jih pristrčno sprejeli in pozdravili. Danes jim prirede banket.

PARLAMENTARNO DELO.

Dunaj, 25. novembra. Danes ob peti uri popoldne se pri Bienertlu sestanejo načelniki koalicijskih strank. Bienert hoče, da mu parlament še pred Božičem dovoli proračunski provizorij, odobri aneksijsko predlogo in pooblastilno trgovsko predlogo, s katero se pooblasti vlado skleniti trgovinske pogodbe s Srbijo, Bolgarijo in Rumunijo.

POSLANEC DR. KRAMAR ODSTOPI KOT NAČELNIK ČEŠKEGA »NARODNEGA KLUBA«.

Dunaj, 25. nov. Ker so poslanci češke katoliško-narodne stranke in agrarci izjavili, da ne bodo dr. Kramarja več volili za načelnika kluba, je dr. Kramar odstopil. Načelnik postane skoro gotovo bivši minister Prašek.

VISOKA POLJEDELSKA ŠOLA ZAPRTA.

Dunaj, 25. nov. Danes je zaprta tudi visoka poljedelska šola vsled nemirov, ki so jih povzročili nemškonalionalni dijaki. Nenemški slušatelji šole so proti zatvorjenju protestirali.

DEMONSTRACIJE RADI DUNAJSKIH DOGODKOV.

Trident, 25. nov. Radi dunajskih dogodkov so bile tu velike demonstracije Italijanov.

Rim, 25. nov. Vseučiliščniki so priredili tu velike demonstracije. Z univerze so izobesili črne zastave in izposlovali, da bo vseučilišče tri dni zaprto. S cesta je demonstrirajoče visokošolce pognala policija. Nato so se visokošolci zbrali v avli, kjer so sežgali podobi ministrov Giliottija in Tittinija. Demonstracije so včeraj zvečer nadaljevali.

POSOJLO ZA ČRNO GORO.

Pariz, 25. nov. Črnogorski poštni ravnatelj Ponović išče tu posojila 5 milijonov frankov za Črno goro. En milijon naj bi bil takoj izplačan.

NAPET MEDNARODNI POLOŽAJ.

Berolin, 25. novembra. Govor lord Robertsov (glej današnji članek o mednarodnem položaju) je napravil tu silni vtis. Pričakuje se, na kakšno stališče se glede na Balkan postavi laški parlament. Ako Tittoni demisionira, se bosta Nemčija in Avstrija pripravili.

Pariz, 25. novembra. Tu se širijo vesti, da v Berlinu vojaški krogi močno rožljajo s sabljami. Francoski krogi delajo z vso silo na to, da se nesporazumljenje med vevlastmi čimprej odpravi, ker bi v slučaju vojske med Nemčijo in Anglijo Francija največ trpela. Iz poročila referenta vojaškega odseka Gervaisa je razvidno, da postavi Nemčija z vsemi rezervami brez črne vojske najmanj 4 milijone vojaštva, dočim Francoska nima niti normalnega novinskega števila in ima vrh tega vezane moči v Maroku.

Pariz, 25. nov. Splošno se sodi, da Tittoni ostane. Italijani so razsodni dovolj, da ne bodo pustili iredente do veljave, ker se drugače lahko vname svetovna vojska.

Dunaj, 25. nov. Danes je dospel semkaj odgovor ruske vlade na avstrijsko noto glede na balkansko konferenco. Odgovor je tak, da bo treba nadaljnjih pogajanj. V vojaških krogih se marsikaj skrivnostnega namiguje.

BILINSKA
KISLA VODA
Izborna dietična namizna pijača.
O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.
Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani.

1646 40— 14

TRŽNE CENE.	
Cene veljajo za 50 kg.	
Budimpešta 25 novembra	
Pšenica za april	13.10
Pšenica za oktober l. 1909.	11.50
Rž za april l. 1909.	11.12
Oves za april	8.85
Koruzza za maj l. 1909.	7.60
Efektiv: 5 višje	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
24	9. zveč.	739.0	— 0.3	sl. jug	jasno	
25	7. zjut.	42.5	— 4.3	sl. svzh.		0.0
	2. pop	41.6	+ 3.6	sl. jug		
Srednja včerašnja temp. 1.2°, norm. 1.7°.						

Primerne službe kot sluga v kakem zavodu ali samostanu ali tudi v kaki drugi pošteni krščanski hiši ali tudi kakim tiskarni išče 24 letni mladenič. Naslov: **Andrej Tomec, Podlož, p. Lož pri Rakeku.** 3-2 3090

3104

Fran Kralj, gimn. suplent v Ljubljani in Janko Kralj, oficijant pri c. kr. okr. glav. v Kočevju, naznanjata žalostno vest, da je včeraj po kratki bolezni umrl njiju dobri oče, gospod

Marko Kralj

previden s tolažili sv. vere, v 69. letu svoje starosti.

Pogreb bo jutri, 26. t. m. ob 1/4. uri popoldne iz deželne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Mesto vsakega drugega naznanila.

3105

Anton Bajec javlja v lastnem in v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je preminula njega ljubljena sestrična oziroma teta gospodična

Antonija Višnjevic

po dolgi in mučni bolezni, previdna sv. zakramenti za umirajoče, danes v torek dne 24. ob 3/4. uri zjutraj.

Pogreb drage pokojnice se bode vršil v četrtek 26. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovska c. 2. k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v vseh farnih cerkvah.

Ljubljana 24. novembra 1908.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

3100 **Zahvala.**

Iskreno se zahvaljujemo za izraženo milo sočutje in izkazano zadnjo čast našemu blagemu soprogu, očetu, stricu itd. gospodu

Frančišku Bojanec

predvsem mil. gosp. proštu dr. Seb. Elbertu in g. zastopniku č. o. o. frančiškanov, č. o. o. usmiljenim bratom, prečistiti duhovščini sosednih župnij, visokorodnemu gosp. grofu Rudolfu Margheriju, gosp. zastopniku finančne straže, slavnemu občinskemu zastopu, slavni požarni bramb. gg. pevcem za ganljive nadgrobnice in slavni meščanski gardi, sploh vsem prijateljem in znancem.

Konečno naj bo vsem izrečena srčna zahvala za izkazano čast pokojniku. Bog Vam plačaj.

Žalujejo ostali.

3094

Tvrda Mat. Gerber javlja tužno vest, da je njena nepozabna, zvesta, mnogoletna prodajalka gospodična

Antonijsa Višnjevč

v torek dne 24. novembra 1908 po dolgi in mučni bolezni mirno Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bode v četrtek, dne 26. novembra t. l. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 2.

Ljubljana, 24. novembra 1908.

HIŠA

v Ljubljani s staroznano gostilno in trgovino z mešanim blagom se radi družbinskih razmer proda za primerno ceno. Plačilni pogoji so zelo ugodni.

3093 (3-1)

Naslov pove uprava Slovenca.

Franc Hüssel
c. kr. sodni pristav

Hermina Hüssel roj. Pehani
poročena

Žužemberk, dne 25. listopada 1908

3036 1-1

Namesto vsacega posebnega naznanila

Globoko izpod cene

prodajam radi pomanjkanja prostora obleke in površnike, zimske suknje in dežne plašče za gospode in dečke kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina **A. Lukič**

Pred škofijo šte. 19.

2811 19

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

priporoča promese na drž. srečke l. 1864., cele po K 22.—
polovice „ „ 12.— k 1/12 gl. dobiček K 300.000

sprejema vloge na knjižice in **4 1/2 %**
na tekoči račun po čistih

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Lepa, zelo mirna 3096 (2-1)

mesečna soba

s posebnim vhodom se solidnemu stalnemu gospodu (Civil)

..... takoj odda.

Resljeva cesta št. 9.
II. nadstr. na levo.

Službe za

domačo učiteljico

išče takoj ali za pozneje gospodična, ki je že dve leti poučevala v Krškem okraju. Naslov na upravo „Slovenca“. 3101 3 1

Proda se zaradi smrti rabljen 3099 1-1

glasovir in harmonij.

Več se izve pri **Tereziji Kranjec v Lozicah**, pošta St Vid nad Vipavo.

Zdravniki in bolniki

hvalijo izborni učinek

salmijakovih-pastil

lekarnarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega dobavitelja, papeževskega dvornega dobavitelja, pri kašlju, hripavosti in zaslezenju dihalnih organov. — 1 škatljica 20 vinarjev, 11 škatlic 2 kroni. Naročila po povzetju. 3089 1

Gostilničar

na račun, kateri ima biti obenem potnik za vino, se sprejme v mojo staroznano gostilno „pri Lozarju“ v Ljubljani.

Zena mora biti dobra kuharica in spretna gostilničarka.

Oziral se bode le na onega zglasitelja, kateri se peča izključno samo z gostilno, je v vinski stroki več in ima veselje ter razum za potništvo. Zglasiti se je osebno.

Vstop meseca februarja 1909 in zahtevana kavcija **K 800.** 3080 6-3

KAROL LENČE,
trgovca z vinom na Laverici pri Ljubljani.

Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam na svojih prostorih na Šolskem drevoredu

prima slanino brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1.50 II. vrste kg. 1.30

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1.40 II. vrste kg. 1.20. 3098 (1-1)

Naznanilo

zmanjševalne dražbe

za popravo župnišča v Sodražici, ki se vrši dne

10. decembra 1908

ob 2. uri popoldne v župnišču v Sodražici.

Skupni stroški so proračunjeni na **8310 K.** Načrt in proračun je razporejen v župnišču od 29. novembra do 10. decembra.

Pismene ponudbe, sprejemajo se do 12. ure istega dne.

Sodražica, 24. novembra 1908.

3097 2-1

Stavbeni odbor.

Napak je

misliti, da se, dobra kava' pripravlja le iz samih kavinih zrnč, nikakor — kajti dober pridelek povikša kavino moč, njeno barvo in njen okus. — To je resnično; prepričajte se blagovoljno s poskusom prilstnega „Frankovega“ pridanaka za kavo.

3033 5-1

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in 3077-1

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

CENE BREZ KONKURENCE!

Modna trgovina PAVEL MAGDIČ, Ljubljana, Prešernove ulice šte. 7

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.
Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.
Posamenterija, porte, žnore; resice, krepice, žnore, satenke.
Krepi in flori za žalovanje.
Zlate in srebrne resice, čipke in žnore.
Šerpe iz svile čipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlačke, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojence, posteljne podloge iz kavčuka.
Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.
Gumbi in različne igle.
Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.
Idrijske čipke, vezene čipke in vložki
Pajčolani za neveste, mirtovi venc.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in košarice obleke.
Modrci in potrebščine za modrce.
Glave-rokavice in rokavice za uniformirance
pletene, letne in zimске rokavice.
Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.
Krtace za obleko, glavo in zobe.

3057 10-2

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.
Pravo jagrovo normalno perilo, tricotsrajce, jopice in hlače.
Mehke in polne jopice, srajce, čipke in sport-pasovi.
Nogavice, naramnice, odeje in bazine za potovanje.
Kravate, gumbi za manšete.
Za lovce: telovniki, nogavice, ročavice, dokolnice.
Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.
Nahrbtniki, ovratniki, robci.
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd.

Ure! Milko Krapeš Gramofoni!

urur, Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Priporočam svojo zalogo zlatih, sreb. tula
nikel. žepnih in različnih stenskih ur,
vsake vrste budilk, zlate verižice, pr-
stane, uhane, bisere z dragulji. Sre-
brno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plo-
ške od K 3 naprej. Vsi tu
navedeni predmeti se točno in po nizki ceni
popravljajo. 2393 13

Staro zlato in
srebro kakor tudi
drago kamenje
kupujem ali vzamem
v zameno.
Ceniki na zahte-
vo poštne
prosto.

Gospodarsko društvo
v Bermu p. Pazin, Istra
posreduje brezplačno pri pro-
daji vina svojih udov. Cena je nizka
Vino je bele, rdeče in črne boje; kakovost
izborna. 2818 10-9

Naznanilo lekarne.

Slavnemu p. n. občinstvu najuljudneje nazna-
njam, da sem kupil od g. lekarnarja Mardetschlägerja
lekarno „pri zlatem orlu“
na Jurčičevem trgu v Ljubljani.

Ker se bom potrudil voditi svojo lekarno na
solidni podlagi ter s prijazno in vestno postrežbo,
prosim za popolno zaupanje in naklonjenost cenjenega
občinstva.

Vse doslej uvedene Ada-izdelke, kakor tudi vse običajne
medic. specialitete, obvezila, živinozdrav. sredstva, mineralne vode,
kozmetična sredstva itd., bom imel vedno sveže v zalogi in jih
prodajal za konkurenčno ceno.

Velepoštovanjem

Ph. Mr. Josip Čizmař
lekarnar „pri zlatem orlu“.

3030 3-3

„K“ Ceniki zastoj in poštne prosto. 231

Največja zaloga zlatih in srebrnih
ur, verižic, uhanov, prstanov bri-
ljantnih in diamantnih.

Dobiva se blago samo prve vrste,
slabega in nič vrednega blaga nimam
2643 24-12 v zalogi.

Za obilna naročila se
priporoča

Fr. Čuden
urur in trgovec v
Ljubljani.

Dobe se tudi ure od
5 kron naprej.

Moja trgovina obstoji že nad 30 let in je obče
znana na najboljšem glasu.

Gostilniška koncesija

se odda takoj. Več se
poizve na Martinovi
cesti št. 38. 2957 6-5

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet do 31. okt. 1908
čez 54 milijon. kron.

Lastna glavna K 354.645.15.

Stanje vlog 31. oktobra 1908
čez 15 milijon. kron.

Sedaj: Miklošičeva cesta št. 8, pritličje
v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
prej na Kongresnem trgu št. 2, I.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan
ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vloženih
100 kron čistih 4 krone 50 vin., na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-
ganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov
na tekoči račun, ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti
poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptirajo.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

2633 21

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, stolni kanonik,
podpredsednik.

Anton Beleo, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec itd. — Anton
Kobi, posestnik in trgovec, Breg p. B. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan
Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — Ivan Pollak ml.,
tovarnar. — Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.